

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบ และวิธีการในการบริหารและการจัดสรรทรัพยากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีก่อนและหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และเพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพการบริหารและผลลัพธ์ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

วิธีดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เอกสาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา หรือประธานสาขาวิชา บุคลากรทั่วไป รวมจำนวน 241 คน และนักศึกษา จำนวน 100 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การคำนวณด้วยโปรแกรม SPSS For Window โดยใช้วิเคราะห์ผลลัพธ์จากการบริหารงานในรูปแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และผลลัพธ์เชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบ และวิธีการในการบริหารและการจัดสรรทรัพยากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีก่อนและหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1.1 การบริหารงานทั่วไป

1.1.1 โครงสร้างการบริหารงาน

หลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยมีการปรับโครงสร้างการบริหารงาน โดยมีสภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุด ที่ทำหน้าที่เชิงนโยบาย ในการวางแผนนโยบาย และอนุมัติแผนพัฒนา การวางระเบียบ ออกประกาศ ข้อกำหนด และข้อบังคับของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการอนุมัติเรื่องสำคัญของมหาวิทยาลัย อาทิเช่น การอนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกคณะ สถาบัน สำนัก หรือส่วนงานที่อื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

การสรรหาอธิการบดี การอนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและรายจ่ายของมหาวิทยาลัย เป็นต้น โดยมีอธิการบดี เป็นผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัย

จากลักษณะโครงสร้างการบริหารงาน และอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย และอธิการบดีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทำให้มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีความเป็นอิสระ และมีอำนาจในการบริหารงานของตนเองมากขึ้น

1.1.2 การปรับปรุงระบบการบริหาร

จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานนำมาสู่การปรับปรุงระบบการบริหารเพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจการตัดสินใจ และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สลับซับซ้อน

1.2 การบริหารงานด้านวิชาการ

สภาวิชาการมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทั้งหมดของมหาวิทยาลัย มีอิสระในการบริหารงานสามารถปฏิบัติตามแผนและนโยบายของมหาวิทยาลัยได้สะดวกยิ่งขึ้น การกำหนดแผนการศึกษาและหลักสูตร มหาวิทยาลัยสามารถมีอิสระสูงสุดหากมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามผู้บริหารเห็นว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักในเรื่องนี้เนื่องจากเดิมมหาวิทยาลัยก็มีอิสระในด้านนี้อยู่แล้ว

การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีส่วนช่วยส่งเสริมการผลิตงานวิจัย เนื่องจากมีการปรับระเบียบให้การบริหารงานมีคล่องตัวมากขึ้น ประกอบกับการปรับระเบียบด้านการบริหารงานบุคคลที่ส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัยเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทั่วไปที่เห็นว่าการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้สนับสนุนการสร้างงานวิจัย ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ

1.3 การบริหารงานการเงินและทรัพย์สิน

คณะกรรมการบริหารงานการเงินและทรัพย์สิน แต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัย มีหน้าที่คือ ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน พัสดุและทรัพย์สินและพิจารณา กลั่นกรองงบประมาณ ตลอดจนกำกับดูแล การจัดทำบัญชี

การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทำให้สามารถพัฒนาแหล่งรายได้ สามารถระดมรายได้ ได้หลากหลายวิธียิ่งขึ้น

การที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไป (Block Grants) ให้แก่มหาวิทยาลัย และการที่มหาวิทยาลัยสามารถกำหนดระบบ และระเบียบในการบริหารงบประมาณ การเงิน บัญชีและทรัพย์สินของตนเองโดยการจัดทำข้อกำหนด ข้อบังคับ และระเบียบการปฏิบัติงานใหม่ทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงความอิสระในการบริหารงานการเงิน และทรัพย์สินในระดับ แต่ยังมีอุปสรรคจากการที่ยังไม่มีรูปแบบการตรวจสอบทางการเงินของรัฐ ที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อนำมาใช้กับหน่วยงานที่มีลักษณะอยู่ในกำกับของรัฐ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

หลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ปรับระบบบัญชีเป็นระบบบัญชีกองทุนตามภารกิจของมหาวิทยาลัย โดยเกณฑ์ที่รับ-พึงจ่าย 3 มิติ เพื่อรับทราบค่าใช้จ่ายที่แท้จริง

การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทำให้เกิดความคล่องตัวในการใช้จ่ายมากขึ้นทั้ง จาก การเปลี่ยนหมวดและเปลี่ยนแปลงรายการการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรร จากสำนักงบประมาณได้อย่างสะดวกตามความจำเป็น และการปรับเพิ่มวงเงินอนุมัติของผู้บริหาร ระดับสูง ระดับคณะ/สำนัก และระดับภาควิชาให้สูงขึ้น ในขณะที่เริ่มมีความประหยัดจากการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นสังเกตจาก ยอดเงินคงเหลือที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และการซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่คุ้มค่าขึ้น อย่างไรก็ตามรายจ่ายส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยคือ รายจ่ายด้านบุคลากรที่สูงมาก และอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของมหาวิทยาลัย

1.4 การบริหารงานบุคคล

การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทำให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีอิสระในการบริหารงานบุคคล โดยระเบียบและหลักเกณฑ์ต่างๆมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดขึ้น ทั้งในเรื่องการสรรหาและคัดเลือก การกำหนดอัตราค่าจ้าง การจำแนกตำแหน่งตามโครงสร้างในปัจจุบัน การเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือนการกำหนดโครงสร้างอัตราเงินเดือน การพัฒนาพนักงานและลูกจ้าง การจัดสวัสดิการและการอุทธรณ์และร้องทุกข์ และมีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยจะเป็นผู้แต่งตั้ง ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานบุคคลภายในมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามการที่มหาวิทยาลัยมีระบบการบริหารงานบุคคลแบบคู่ขนานได้เป็นอุปสรรคต่อความเป็นอิสระและการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล

จากการศึกษาพบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยและนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพและความรู้ความสามารถ และมีประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น หลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

อภิปรายผล

1. ผลลัพธ์ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้จากการเป็นการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1.1 ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน

จากผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น สามารถพิจารณาอนุมัติในเรื่องสำคัญของมหาวิทยาลัยได้ และสามารถกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติได้เองตามความเหมาะสม เป็นการลดระเบียบข้อบังคับที่ผูกมัดกับระบบราชการลง สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาหลายคน เช่น เกษม วัฒนชัย (2542) Anderson and Richard (1998) และผลการวิจัยของอุทุมพร จามรมาน และคณะ (2542) ที่กล่าวถึงลักษณะของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐว่า มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต้องมีระบบปกครองตนเอง เพื่อความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ปราศจากการแทรกแซงจากภายนอกมีอิสระในการจัดโครงสร้างองค์กรและระดมทรัพยากรมาดำเนินการในกิจการต่างๆของมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่

อย่างไรก็ดีจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนระเบียบราชการพบว่า ในช่วงระยะเวลา ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 ถึง 2546 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายในการให้อำนาจ ความเป็นอิสระแก่มหาวิทยาลัยในระบบราชการเพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีการปรับระเบียบต่างๆให้มีความทันสมัยมากขึ้น ทั้งทางด้านวิชาการ การเงินและบุคคล โดยได้ให้อำนาจในการอนุมัติหลักสูตรแก่มหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น ปรับเปลี่ยนระบบการงบประมาณเป็นแบบการจัดสรรงบประมาณตามแผนและโครงการ

ดังนั้นอำนาจและความเป็นอิสระในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในระบบราชการ จึงมีความใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมากขึ้น

1.2 ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

1.2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

จากผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีการพัฒนาและสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและการให้บริการทางวิชาการมากขึ้น โดยมีการจัดหาแหล่งเงินทุนให้แก่บุคลากร สร้างแรงจูงใจ และปรับปรุงระเบียบด้านการวิจัยเพื่อให้สามารถทำการวิจัยได้คล่องตัวยิ่งขึ้น และการที่มหาวิทยาลัยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ สวนอุตสาหกรรมที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ ในปี พ.ศ. 2543

จากการศึกษาผลลัพธ์ในด้านนี้พบว่าภายหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีจำนวนบุคลากรที่ทำการวิจัยเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2544 มีจำนวนบุคลากรที่ทำวิจัยถึง 373 คน คิดเป็นร้อยละ 69.59 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ คือในปี 2540 มีบุคลากรที่ทำวิจัยเพียง 125 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และในปี 2545 มีจำนวนผู้ทำวิจัยสูงถึง 399 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71.89 มีจำนวนผลการวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 646 เรื่อง เมื่อพิจารณาแหล่งเงินทุนพบว่าส่วนใหญ่เป็นแหล่งทุนภายนอก แสดงว่า มหาวิทยาลัยมีการระดมแหล่งรายได้มากขึ้น อาจารย์มีความกระตือรือร้นและมีความรู้ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ อีกสาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากการปรับระเบียบให้การบริหารงานที่คล่องตัวมากขึ้น และการปรับระเบียบด้านการบริหารงานบุคคลที่ส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการประเมินที่รวมเอาการสร้างผลงานวิจัยและการให้บริการวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรที่เห็นว่า การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้สนับสนุนการสร้างงานวิจัยได้มากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า รายได้จากการผลิตงานวิจัยและการให้บริการทางวิชาการได้เพิ่มความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรนำประโยชน์ที่ได้จากความเป็นอิสระในการดำเนินงานของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและภาคเอกชน ในการพัฒนาแหล่งรายได้จากการผลิตงานวิจัยและการให้บริการทางวิชาการ ให้เป็นแหล่งรายได้หลักต่อไป เพราะทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาจากแบบสอบถาม (ตารางที่ 4.22) พบว่าบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับเอกชนในด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้น

1.2.2 ด้านการบริหารการเงินและทรัพย์สิน

ภายหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีมีอิสระในการบริหารงานการเงินและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น เนื่องจาก การระดมรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้สัดส่วนของเงินรายได้ต่อเงินงบประมาณเพิ่มสูงขึ้น และการที่มหาวิทยาลัยสามารถนำเงินงบประมาณมาใช้ร่วมกับเงินรายได้นอกงบประมาณ โดยใช้ระเบียบทางการเงินของมหาวิทยาลัยที่เรียกว่า ระเบียบเงินรายได้ ร่วมกัน มหาวิทยาลัยสามารถกำหนดระเบียบข้อบังคับ ซึ่งช่วยให้มีความคล่องตัวมากขึ้น สามารถเปลี่ยนหมวดเงินได้สะดวกตามความจำเป็น

อย่างไรก็ตามจากการศึกษา ยังไม่พบว่ามหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพและความคล่องตัวในด้านการบริหารงานการเงินและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเพิ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้ไม่นาน การปรับเปลี่ยนระเบียบทางการเงินยังมีไม่มากนัก และบุคลากรของมหาวิทยาลัยยังคงต้องการเวลาสำหรับปรับตัวกับระบบการบริหารงานในรูปแบบใหม่

รายจ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของบุคลากร และการใช้งบประมาณเพื่อการเปลี่ยนสภาพบุคลากร โดยส่วนหนึ่งเป็นการเพิ่มเงินเดือน ชดเชยความเสี่ยงจากการเปลี่ยนสภาพข้าราชการ อีกส่วนหนึ่งเป็นเงินสวัสดิการทุกประเภท และเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งมหาวิทยาลัยมีความยากลำบากในการเจรจากับรัฐบาลให้สนับสนุนในการจัดงบประมาณหมวดเงินเดือนให้เพิ่มเติม ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงเหลืองบประมาณที่จะนำไปใช้ในการดำเนินการ และลงทุนไม่มากเท่าที่ควรจะเป็น

ภายใต้ภาวะการณ์ที่ระบียบราชการยังไม่ได้ครอบคลุมถึงองค์กรหรือหน่วยงานในกำกับรัฐบาล ความเข้มงวดทางการเงินของรัฐบาล และการที่มหาวิทยาลัยไม่มีกองทุนคงยอดเงินต้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจึงมีความมั่นคงทางการเงินไม่มากนัก

1.2.3 ด้านการบริหารบุคลากร ผลการศึกษาพบว่า การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ทำให้สามารถสรรหาบุคลากรประเภทต่างๆ ทั้งในระดับผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถจูงใจบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญได้เพิ่มขึ้นในระดับหนึ่ง และการที่มหาวิทยาลัยสามารถกำหนดกรอบอัตราค่าจ้างได้เองหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนั้น มีผลให้ประสิทธิภาพการวางแผนงานด้านกำลังคนเพิ่มขึ้น และการบรรจุ แต่งตั้ง บุคลากรโดยใช้ระบบสัญญาจ้าง ส่งผลต่อประสิทธิภาพและแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากรในทางที่ดี บุคลากรของมหาวิทยาลัยต้องรับภาระเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากภารกิจที่เพิ่มขึ้น เพราะอัตราของนักศึกษาต่อบุคลากรที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ หลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ มหาวิทยาลัยมีวิธีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรประเภทต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและจูงใจบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และการที่มหาวิทยาลัยสามารถกำหนดกรอบอัตราค่าจ้างได้เองนั้น มีผลให้ประสิทธิภาพการวางแผนงานด้านกำลังคนเพิ่มขึ้น

ผลการสอบถามบุคลากรของมหาวิทยาลัย ถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความคล่องตัวในด้านการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย พบว่าอยู่ในระดับเหมาะสมแต่มีผลต่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวเพิ่มขึ้นบ้าง สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของ วัลยา รูปประดิษฐ์ (2545) ที่พบว่า มีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย และสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ได้แก่ ประเด็นที่ว่า พนักงานมีความพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจในประเด็นที่ว่า การกำหนดตำแหน่งของพนักงานมีมาตรฐานเหมาะสมกับผลงานการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยมี ความอิสระคล่องตัวสูงและการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเป็นระบบคุณธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเทืองทิพย์ ไกรวิวัฒน์ (2539) ที่ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลใน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่าโดยรวมบุคลากรสายวิชาการมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับความพอใจในแต่ละด้านจากมากที่สุดได้อดังนี้ ลักษณะงานที่ทำ สภาพแวดล้อมในการทำงาน การบริหารงานของผู้บังคับบัญชาขั้นต้น ค่าจ้างและ สวัสดิการ ความมั่นคงและก้าวหน้าในการทำงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

2.1 การปรับแนวคิด พฤติกรรมการทำงานของบุคลากร

การปรับแนวคิด พฤติกรรมการทำงานของบุคลากรมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งนี้ เพราะบุคลากรถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ห้องค์มีการขับเคลื่อนไปได้อย่างรวดเร็วหรือไม่ ทั้งนี้จะพบว่าบุคลากรโดยเฉพาะกลุ่มข้าราชการ ก และพนักงานวิชาการมีความคิดแตกต่างกับกลุ่มผู้บริหารมากในหลายๆ ประเด็น

เกษม วัฒนชัย (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ควรพิจารณาให้รอบคอบโดยเฉพาะ กระบวนการยอมรับความเปลี่ยนแปลง และการสร้างสิ่งจูงใจให้กับบุคลากรที่อยู่มานาน สอดคล้องกับการวิจัยของชชาติ อารีจิตรานุสรณ์ และคณะ (2541) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นข้าราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพของมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการคิดเป็นร้อยละ 45.80 และได้ให้เหตุผลคือ เชื่อว่าผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะตกอยู่กับผู้บริหารมหาวิทยาลัย และจะเกิดผลกระทบต่อสังคม โดยเฉพาะนักศึกษาที่ยากจน หากเป็นพนักงานจะต้องได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนที่สูง มีความสะดวกรวดเร็วในการทำงานเพิ่มขึ้น และต้องได้รับความเป็นธรรมในการทำงาน ประเด็นสำคัญคือเร่งพัฒนาความรู้ของบุคลากรและผู้บริหาร สร้างระบบประเมินที่เหมาะสม และปฏิบัติได้จริง รัฐบาลสนับสนุนเงินอุดหนุนทั่วไปให้มหาวิทยาลัย และต้องปรับแนวคิดบุคลากรเพื่อให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ

จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างของรัฐก็ยังไม่เปิดโอกาสเท่าที่ควร เพราะต้องยึดตามระเบียบ และหลักการ และระเบียบราชการยังไม่ได้ครอบคลุมถึงองค์กรหรือหน่วยงานในกำกับรัฐบาล เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ ประมวลรัษฎากร ระเบียบกรมตำรวจว่าด้วยการประกันบุคคล การชดใช้ทุนรัฐบาลของข้าราชการ เมื่อเปลี่ยนสภาพเป็นพนักงานในหน่วยงานในกำกับ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นต้น

3. อนาคตของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

จากการศึกษาของผู้ทำวิจัย ขอสรุปว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยควรมีรูปแบบการบริหารแบบมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เนื่องจากมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีการพัฒนาความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ แต่จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่รัฐบาลค่อนข้างมีงบประมาณเพื่อการศึกษาค่อนข้างจำกัด ดังนั้นไม่ว่ามหาวิทยาลัยจะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐหรือไม่ มหาวิทยาลัยก็จำเป็นต้องหาทางเพิ่มรายได้นอกงบประมาณแผ่นดิน เพื่อการดำเนินการและเพื่อจ้างบุคลากรที่ไม่ใช่ข้าราชการ ทั้งนี้เพราะรัฐเองก็มีความต้องการที่จะจำกัดการเพิ่มจำนวนของข้าราชการด้วย ดังนั้นหากมหาวิทยาลัยไม่เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในอนาคตมหาวิทยาลัยจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ จะต้องเผชิญกับปัญหาการบริหารในระบบคู่ขนานทั้งทางการเงินและบุคลากร ซึ่งจะเป็อุปสรรคอย่างมากในการบริหาร

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบการกำกับของรัฐควรมีลักษณะของการทำหน้าที่ตรวจสอบเกณฑ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย ควบคู่กับการเกณฑ์กลางมาใช้กับทุกกัมหาวิทยาลัย เพราะไม่เช่นนั้นจะขัดกับวัตถุประสงค์ของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ ที่มุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยพัฒนาจุดเด่นของตนเองจนเกิดความชำนาญเฉพาะทาง โดยเฉพาะในเรื่องระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การกำกับคุณภาพการศึกษา และการรับรองวิทยฐานะของหน่วยงานกลางของรัฐบาล

2. รัฐบาลควรแสดงการสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการบริหารงานการเงินและทรัพย์สินซึ่งรัฐควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีระบบกองทุนที่สมบูรณ์ หรือแม้ว่ารัฐจะไม่สามารถสนับสนุนด้านงบประมาณได้มากนัก แต่ควรมีการสร้าง ความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และสร้างรูปแบบที่จะใช้ตรวจสอบองค์กรที่มีลักษณะเฉพาะ

สำหรับหน่วยงานที่เป็น Public Cooperate รวมไปถึงการส่งเสริมให้มีการร่วมมือกับภาคเอกชนในด้านต่างๆมากขึ้น

3. จากการศึกษาพบว่ายังมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันในหลายประเด็นทั้งที่เป็นความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องภายในมหาวิทยาลัยระหว่างผู้บริหารและพนักงานทั่วไป และความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรมีการประชุมสัมพันธหรือการประชุมเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันถึงลักษณะและแนวทางของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เพื่อให้บุคลากรเข้าใจในระบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐควบคู่ไปกับการรู้ความเข้าใจในผลได้ ผลเสียที่จะเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษา ติดตามผล ทั้งด้านความมีอิสระและผลลัพธ์ของการบริหารงานและการจัดสรรทรัพยากรของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างต่อเนื่อง เพราะยังมีผลลัพธ์หลายประเด็นที่ยังไม่แสดงการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน เช่น ประสิทธิภาพในการให้การศึกษา ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร การระดมรายได้ และประสิทธิภาพการใช้จ่าย เป็นต้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐยังอยู่ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินการ อีกทั้งยังเป็นการตรวจสอบการทำงานของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐด้วย

2. ควรมีการศึกษาความเป็นอิสระและผลลัพธ์ของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐกับมหาวิทยาลัยอื่นๆที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเช่นเดียวกันเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละแห่ง

3. หน่วยงานของภาครัฐควรให้ความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูล ที่จะนำไปใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงาน